

moet men slechts zien als „normes de modernisation”, „encouragées”, voegt men er evenwel met een Angel-Saksisch aandoende zin voor understatement aan toe „encouragées par l'utilisation des divers leviers dont dispose l'intervention de l'Etat (..... répartition des matières et des devises)”. Het plan maakt zo een enigszins halfslachtige indruk: het recept voor een jachtschotel van de hand van een vegetariër.

Frappant is ook het verschil in toon tussen beide plannen. Het Centraal Economisch Plan wijst op „dreigende gevaren” die slechts door „uiterste krachtsinspanning” kunnen worden afgewend, het Plan de modernisation daarentegen ademt een veel optimistischer geest. Terwijl men modernisering op grote schaal beoogt, hetgeen het verrichten van uitgebreide investeringen impliceert, verzuimt men er duidelijk op te wijzen dat dit aanvankelijk ten koste moet gaan van de consumptie. Dat men de tegenstelling aldus verdoezeld heeft zal wel te wijten zijn aan de omstandigheid dat men het Franse volk niet verwachtte mee te krijgen indien het slechts bloed, zweet en tranen in het vooruitzicht werd gesteld.

Zo ziet men hoe het feit dat de plangedachte in Nederland veel meer verbreid is dan in Frankrijk en hoe het verschil in volksaard — een zuiver ambtelijke planning bijvoorbeeld als de Nederlandse ware in Frankrijk met zijn individualisme en voorkeur voor improvisatie niet wel denkbaar — hun stempel drukken op de plannen in beide landen.

BOEKBESPREKING

G. H. Rigter. Kameraalstijl en Overheidsadministratie. Uitgave NUMIJ. Leiden.

door J. H. Textor

In onze onlangs in dit blad gepubliceerde artikelen betreffende de vernieuwing der overheidsadministratie in verband met de structurele wijzigingen in de overheidshuishouding deden wij uitkomen, dat het in vele gevallen en om velerlei redenen gewenst zou zijn af te stappen van de kameraalstijl, welke dan in hoofdzaak een historische waarde zou verkrijgen.

Dat wil niet zeggen, dat wij aannemen, dat de afschaffing reeds spoedig zou zijn te verwachten, want een stelsel, dat van overheidswege wordt toegepast, heeft, tengevolge van het anti-revolutionnaire karakter der ambtelijke verhoudingen, een taai leven. En in velerlei opzicht is dit te waarderen.

Maar afschaffing zal ook lang niet altijd gewenst zijn. Er zijn tal van gevallen, dat de kameralistische boekhouding een ruim voldoende en zeer duidelijk beeld geeft van de beheerstransacties, waarover verantwoording moet worden gegeven. En hierbij denken wij dan voornamelijk aan de kleinere en meer statisch geleide gemeenschappen, zoals waterschappen, kleine gemeenten en verenigingen, die de kameralistische boekhouding met voordeel zullen kunnen blijven toepassen.

Om twee redenen is dus een beschrijving van de kameraalstijl van belang: terwille van de historie van een belangrijk comptabel systeem en terwille van de practijk in daarvoor in aanmerking komende gevallen.

Wat nu daaromtrent in Nederland in boekvorm is verschenen, was, op een enkele uitzondering na, van weinig waarde. Van een samenhangend geheel was totaal geen sprake.

Dit kan, naar onze mening, van het boek van de Heer Rigter niet worden gezegd. Er mag trouwens ook niet worden verwacht, dat wij tegen dit boek belangrijke bezwaren naar voren zouden brengen. Uiteraard hierom al niet, omdat de scribent op onze instigatie werd uitgenodigd om het boek te schrijven en omdat wij, vóór het verschijnen, de drukproeven hebben doorgelezen en onze bezwaren dus, vóór het ter perse gaan, aan de schrijver hebben doen kennen, hetgeen tot gevolg had, dat hiermede in voldoende mate rekening is gehouden.

Wij zouden integendeel de auteur op deze plaats een compliment willen maken voor de wijze, waarop hij zich van zijn taak heeft gekweten. Naar onze mening is hij er in geslaagd een werk te doen verschijnen, dat als een betrouwbaar handboek voor deze materie kan worden gekenschetst. Een dergelijk boek op dit terrein bestaat in Nederland niet.

Wij mogen het bij deze opmerkingen, welke niet moeten worden beschouwd als een recensie doch als een aanbeveling om van het boek kennis te nemen en het voor de daarvoor in aanmerking komende examens te gebruiken, laten.

INGEKOMEN BOEKEN

The Institute of Chartered Accountants, Developments in Cost Accounting, *Uitgev. Gee and Co.* London.

Prof. Mr C. Weststrate, Theorie van drie stelsels van sociaal-economisch leven, *Uitgev. Stenfert Kroese N.V.* Leiden. Prijs geb. f 16.—, ingen. f 14,25.

Mr Dr H. D. M. Knol, Leidraad bij beleggingen, *Uitgev. Mij v/h G. Delwel*.

Dr J. Horryng, Methode van kostprijberekening in de landbouw, *N.V. Drukkerij v/h W. ten Kate*. Emmen. Prijs f 7,50.

Prof. Mr G. de Grooth, prae-advies: De invloed van dwaling op rechtshandelingen, Broederschap der Candidaat-Notarissen - Maastricht.

Coop. Ver. u.a. Centrale der Ned. Verbruikscoöperaties, Jaarverslag 1947.

Economisch Instituut voor den Middenstand, Statistiek voor het kruideniersbedrijf XIII (1946).

Centraal bureau voor de statistiek, Bedrijfskosten statistiek van de groothandel in kruidenierswaren en aanverwante artikelen 1946, Staatsdrukkerij en Uitgeversbedrijf.

J. A. Pieterse van Wijck, De leer der Accountantscontrole, *Ned. Uitgev. Mij. N.V. Leiden*. Prijs f 6.—.

C. H. A. J. Janssens, Hoofddlijnen der Inrichtingsleer, *Ned. Uitgev. Mij. N.V. Leiden*. Prijs f 10.—.

J. E. Spinosa Cattela, Resultatenberekeningen op korte termijn, *Ned. Uitgev. Mij. N.V. Leiden*. Prijs f 3,75.

Dr S. Kleerekoper, Grondslagen der bedrijfseconomie I, *Uitgev. Mij. „De Arbeiderspers”*.